

REGULAMIN

II FIELDORFIADA – PRZEZ ZIELONĄ GRANICĘ, ZŁOT SZLAKIEM KURIERSKIM „SZKOŁA”

***W 130 rocznicę urodzin gen. Augusta Emila Fieldorfa „Nila” oraz
w 85 rocznicę przeprowadzenia emisariusza „Nila” szlakiem kurierskim „SZKOŁA”
przez kurierów z Raby Wyżnej i Jabłonki***

I. MIEJSCE FIELDORFIADY.

Kopce Graniczne: Raba Wyżna – Bukowina-Osiedle – Harkabuz

Data: 11 września 2025 roku

Godz. 08.00 – 16.00

Miejsca startu: Raba Wyżna, Bielanka, Spytkowice, Podsarnie, Jabłonka.

II. ORGANIZATORZY:

1. Wójt Gminy Raba Wyżna.
2. Gminny Ośrodek Kultury w Rabie Wyżnej.
3. Fundacja Podhalański Instytut Nauk Społecznych.
4. Muzeum Armii Krajowej w Krakowie.
5. Stowarzyszenie Historii Spytkowic.
6. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rabie Wyżnej.

III. CELE ZŁOTU:

1. Upamiętnienie i przybliżenie postaci przewodników, emisariuszy i kurierów szlaku „SZKOŁA”.
2. Promowanie i kształtowanie wśród społeczności wartości patriotycznych.
3. Poznanie piękna przyrody, historii i kultury mieszkańców pogranicza podhalańsko-orawskiego w Beskidzie Zachodnim oraz dorobku materialnego i niematerialnego regionu.
4. Nabycie umiejętności orientowania się oraz poruszania w górskim terenie zalesionym.
5. Promocja aktywnego spędzania wolnego czasu.
6. Aktywizacja i integracja młodzieży szkół Podhala i Orawy.

7. Uczestnicy rajdu poruszać się będą trasami wzdłuż historycznych szlaków, po których poruszali się kurierzy szlaku „Szkoła” podczas II wojny światowej.

IV. TRASY ZLOTU:

Trasa 1.

Raba Wyżna Szkoła Podstawowa - Pomnik żołnierzy Armii Krajowej - Dwór rodziny Głowińskich (miejsce kontaktowe kurierów i emisariuszy szlaku „Szkoła”) Trzy Kamienie, Pomnik Kurierów i Emisariuszy przy Kopcach Granicznych.

Uczestnicy: Szkoły Podstawowe z Raby Wyżnej, Skawy, Rokicin Podhalańskich.

Trasa 2.

Bielanka Szkoła Podstawowa - Tablice Pamięci przy kaplicy - Trzy Kamienie - Pomnik partyzanta- Pomnik Kurierów i Emisariuszy przy Kopcach Granicznych.

Uczestnicy: Szkoły Podstawowe z Bielanki i Sieniawy.

Trasa 3.

Jabłonka - Orawka Pomnik Kurierów – Podwilk – Podsarnie Szkoła Podstawowa - Pomnik przy wyciągu narciarskim - Pomnik Kurierów i Solidarności - Pomnik Kurierów i Emisariuszy przy Kopcach Granicznych.

Uczestnicy: Szkoły Podstawowe z Jabłonki, Orawki, Podwilka, Podsarnia.

Trasa 4.

Spytkowice Szkoły Podstawowe - Pomnik przy wyciągu narciarskim - Pomnik Kurierów i Solidarności - Pomnik Kurierów i Emisariuszy przy Kopcach Granicznych.

Uczestnicy: Szkoły Podstawowe ze Spytkowic nr 1,2,3.

Organizator dopuszcza wykorzystanie innych tras, z zastrzeżeniem że w końcowej fazie marszu trasa musi przebiegać przez umowną granicę (oznaczoną na szkicu) do punktu kontrolnego znajdującego się przy Pomniku Kurierów i Emisariuszy przy Kopcach Granicznych (Bukowina-Osiedle).

V. KONSPIRACYJNA GRA TERENOWA.

Na potrzeby rekonstrukcji historycznych i inscenizacji oraz konspiracyjnej i militarnej Gry Terenowej, zaadoptowany będzie teren historycznej granicy Generalnej Guberni i Republiki Słowackiej. Teren umownej granicy w rejonie Bukowiny-Osiedle stanie się autentyczną granicą okupacyjną z lat 1939–1945 (*Zarys historyczny zał. nr 1 dołączony do regulaminu*). Granica będzie oznakowana białymi słupkami z literami „S” i „D” oraz numerem (*przebieg tej granicy przedstawia zał. nr 2 mapa*). Granica będzie pilnie strzeżona przez patrole niemieckie Grenschutz Polizei i słowacką policję Hlinkowej Gardy. Uczestnicy indywidualni i patrole szkolne biorący udział w wydarzeniu historycznym wcielą się w postacie kurierów, emisariuszy i konspiratorów przekraczających nielegalnie „Zieloną Granicę”. Przekroczenie umownej granicy odbywać się będzie do godz. 11.00 i polegać będzie na tajnym przejściu granicy, tak aby nie dać się zatrzymać. Zadaniem patroli granicznych będzie wyłapanie i aresztowanie nielegalnych konspiratorów i uciekinierów. Patrole graniczne

sygnalizować będą gwizdkiem fakt ujawnienia przekroczenia granicy i aresztowania konspiratorów. Konspiracyjną Grę Terenową oceniać będzie Komisja Sędziowska, która przyznawać będzie punkty za wykonane zadania. W niemiecko-słowackich żołnierzy wcielią się członkowie Podhalańskiej Grupy Rekonstrukcji Historycznych ZP „Błyskawica”.

VI. MILITARNA GRA TERENOWA.

Po przekroczeniu umownej granicy uczestnicy Zlotu dokonują rejestracji w punkcie kontrolnym i otrzymują do rozwiązania test z wiedzy historycznej, przyrodniczej i kultury regionu, a wytypowani przedstawiciele drużyn szkolnych oraz osoby indywidualne przystępują się do Gry Terenowej wg poniższych zasad:

1. Każdy patrol szkolny wybiera 3 przedstawicieli do uczestnictwa w Militarnej Grze Terenowej.
2. Gra Terenowa zawiera elementy wojskowej taktyki związanej ze sprawnością i umiejętnością udzielania pierwszej pomocy, musztrą, rzutem granatem, biegiem z karabinem, czołganie się z bronią itp.
3. Militarną Grę Terenową przeprowadza kadra Podhalańskiej Grupy Rekonstrukcji Historycznej ZP „Błyskawica”, Stowarzyszenia Historii Spytkowic i uczniowie Wojskowej Szkoły Mundurowej im. Jana Venulett z Nowego Targu.
4. Po rozwiązaniu testu i wykonaniu wszystkich zadań Gier Terenowych, Patrole szkolne i uczestnicy indywidualni otrzymują ocenę w postaci punktów, zebranie największej ilości punktów przesądzi o zwycięstwie danych patroli.

Niezależnie od udziału 3 osób z patrolu szkolnego w Grze Terenowej, w ramach Zlotu każda szkoła lub organizacja może zgłosić grupę, zespół osób, które zostaną ocenione i wybrane do przedstawienia rekonstrukcji i inscenizacji podczas uroczystego apelu. Inszenizacja i rekonstrukcja przebiegać będzie na odcinku 200 m umownej granicy i nawiązywać powinna do wydarzeń związanych z przekroczeniem granicy przez emisariuszy, kurierów, żołnierzy oraz inne osoby uchodzące za granicę z przewodnikiem lub samodzielnie.

Dla zobrazowania historycznych wydarzeń poniżej przedstawiamy przykłady, które mogą posłużyć do rekonstrukcji i inscenizacji:

1. Rok 1940 – przewodnicy Jan Rapacz pseud. „Jan” z synem Józefem pseud. „Romek” przeprowadzają przez granicę ppłk. dypl. Augusta Emila Fieldorfa pseud. „Nil”, „Maj”.
2. Rok 1940 – siostry Eugenia pseud. „Olga” i Helena Body z Jordanowa z przewodnikiem Franciszkiem Jamrozem pseud. „Gajowy” przekraczają granicę z aparaturą radiową.
3. Rok 1941 – przewodnik Stanisław Jakubiec (wg wywiadu) przeprowadza przez granicę w drodze do Londynu mjr Kazimierza Iranka Osmeckiego pseud. „Antoni”.
4. Rok 1944 – wnuk dziedziczki Róży Zduń, Jan Głowiński zam. w Dworku Sieniawskim wraz z Wacławem Felczakiem pseud. „Lech”, „Madziar” (*jednym z najbardziej zasłużonym emisariuszem Bazy Łączności „Budapeszt”*) kilkakrotnie przekraczają granicę, utrzymując łączność z punktem kontaktowym w Willi „Sabina” w Orawce.

5. Na szlaku „Szkoła” bardzo aktywnie działał dla Delegatury Rządu Polskiego na Kraj Constantin Regamey pseud. „Drogowski”, „Klon”, dyplomata ze szwajcarskim paszportem, językoznawca, kompozytor.
6. Wielokrotnie przechodził z Raby Wyżnej przez zieloną granicę kurier Leopold Kwiatkowski ps. „Tomek”, „Bela”, „Andrzej”, „Cis. Najbardziej zasłużony kurier sądecko-podhalańskich szlaków kurierskich, 86 razy przekraczał granicę GG i Republiki Słowackiej.
7. W literaturze historycznej znane są także przypadki przekraczania granicy z przewodnikami przez osoby cywilne, rodziny żydowskie zagrożone aresztowaniem przez okupanta.

Rekonstrukcje oceniać będzie komisja, biorąc pod uwagę ubiór stosowny do tamtych czasów, sposób kamuflażu przy przekraczaniu granicy, posiadane rekwizyty, zachowanie zasad bezpieczeństwa.

Rekonstrukcja przedstawiana przez uczniów powinna być omawiana przez narratora w trakcie inscenizacji.

Dodatkowe informacje na temat rekonstrukcji i inscenizacji udziela:

Jan Dudor tel. 500 822 082

Wsparcia merytorycznego udziela historyk:

Adam Sawina tel. 798 587 518.

O godz. 13.00 przy pomniku kurierów nastąpi uroczyste zakończenie Zlotu oraz wręczenie pamiątkowych medali, pucharów, dyplomów.

W trakcie trwania Zlotu zostanie odczytany „Apel Pamięci” przeprowadzony przez funkcjonariuszy Kompanii Honorowej oraz werblisty i sygnalisty z Orkiestry Reprezentacyjnej Straży Granicznej Karpackiego Oddziału SG w Nowym Sączu oraz złożenie wiązanek kwiatów przed Pomnikiem Kurierów i Emisariuszy w miejscu Kopców Granicznych na styku Raby Wyżnej – Bukowiny-Osiedle – Harkabuza.

VII. REKONSTRUKCJE I INSCENIZACJE.

W trakcie Zlotu Podhalańska Grupa Rekonstrukcji Historycznych ZP „Błyskawica” oraz Nadwiślańska Grupa Rekonstrukcji Historycznych 3 PSP, wykonają:

1. Rekonstrukcję przeprowadzenia przez Granicę Generalnej Guberni i Republiki Słowackiej we wrześniu 1940 r. pierwszego emisariusza Rządu Londyńskiego na Kraj ppłk dypl. Augusta Fieldorfa Nila ps. „Jar” przez kurierów z Raby Wyżnej (autentyczne miejsce).
2. Inscenizację pacyfikacji ludności cywilnej przez niemieckich żołnierzy Wehrmachtu i doprowadzenie do posterunku granicznego.
3. Inscenizację odbicia więzionych cywili przez oddział partyzantów Armii Krajowej z użyciem replik broni hukowej i pirotechniki.

Dodatkową rekonstrukcję przejścia szlakiem kurierskim Warszawa – Budapeszt przez zieloną granicę w rejonie Bukowina-Osiedle przeprowadzi grupa uczniów, która zostanie wyróżniona przez komisję sędziowską w ramach Gry Terenowej.

VIII. UCZESTNICTWO.

1. Złot ma formę otwartą, w Zlocie i konspiracyjno-militarnej Grze Terenowej mogą brać udział zorganizowane patrole szkolne i osoby indywidualne.
2. Ilość uczestników jest nieograniczona.
3. Uczestnictwo w Zlocie i Grach Terenowych jest nieodpłatne.
4. Dzieci i młodzież do 16 lat muszą mieć zapewnioną opiekę osób dorosłych.
5. Młodzież szkolna do 18 lat może brać udział w Zlocie tylko pod opieką wychowawców (jeden wychowawca dla maksymalnie 10 podopiecznych).
6. Punktacji Złotu podlegają osoby indywidualne oraz grupy.
7. Zalecany ubiór stosowny do epoki i warunków terenowych:
 - plecak z niezbędnymi dla uczestnika przedmiotami (małe opatrunki, chusteczki higieniczne, napoje),
 - odpowiednie obuwie górskie,
 - ubranie przeciwdeszczowe,
 - notatnik i coś do pisania.
8. Osoby indywidualne oraz grupy uczestniczące w grze powinny posiadać przy sobie telefon komórkowy na wypadek konieczności udzielenia pomocy. Nr telefonu należy podać przy zgłoszeniu uczestnictwa w rajdzie grupy lub osoby indywidualnej.

IX. ŚWIADCZENIA ORGANIZATORA.

1. Zapewnienie bezpiecznych warunków na terenie Gier Terenowych.
2. Organizator zapewni oznakowanie umownej granicy, przeprowadzenie testów i Gier Terenowych (konspiracyjno-militarnych).
3. Wręczenie dyplomów, pucharów, medali wg kryteriów:
 - a) dla osoby lub grupy, która najlepiej odegrała rolę bohaterów szlaku kurierskiego „Szkola”,
 - b) dla osoby/grupy ubranej zgodnie z epoką (okresem okupacji),
 - c) dla osoby/grupy, która najlepiej wykonała otrzymane zadanie konspiracyjne,
4. Każda osoba otrzyma dyplom uczestnictwa w Zlocie.
5. Każdy uczestnik otrzyma posiłek po zakończeniu Złotu i Gier Terenowych.

X. POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

1. Organizator Złotu i konspiracyjnej Gry Terenowej zastrzega sobie prawo do interpretacji niniejszego regulaminu, od decyzji organizatora nie przysługuje odwołanie.

2. Udział w wydarzeniu jest równoznaczny z udzieleniem nieodpłatnej zgody na wykorzystanie wizerunku utrwalonego w trakcie i po wydarzeniu.
3. Każdy uczestnik Zlotu i Gier Terenowych bierze w niej udział na własną odpowiedzialność i wyraża zgodę na wykorzystanie i przetwarzanie swoich danych osobowych w bazach danych organizatorów w celach ubezpieczeniowych, marketingowych oraz publicznych publikacji zgodnie z Ustawą z dnia 27 października 1997 r. o Ochronie Danych Osobowych (Dz. U. z 2002 r., Nr 101, poz. 926) oraz na otrzymanie informacji drogą elektroniczną zgodnie z Ustawą z dnia 18 lipca 2002 r. (D. U. z 2002 r., Nr144, poz. 1204).
4. Dane osobowe będą przetwarzane wyłącznie dla celów związanych z realizacją imprezy. Każdy uczestnik ma prawo do wglądu do swoich danych i do poprawiania.
5. Uczestnicy rajdu będą zobowiązani do przestrzegania niniejszego regulaminu, do wykonywania poleceń organizatorów od momentu rozpoczęcia, aż do zakończenia wydarzenia.
6. Kwestie nieuregulowane niniejszym regulaminem będą interpretowane i rozstrzygane przez organizatora.
7. Grupy i osoby indywidualne podczas trwania Zlotu i Gry Terenowej zobowiązane są do bezwzględnego przestrzegania i zachowania zasad bezpieczeństwa.
8. Dojazd uczestników do miejsca startu na szlak turystyczny, jak i powrót z uroczystości zapewnią poszczególne szkoły.
9. Za bezpieczeństwo uczestników biorących udział w wydarzeniu w czasie przejazdu na miejsce wydarzenia, w czasie wydarzenia i po jego zakończeniu odpowiadają opiekunowie.
10. Do opiekuna grupy należy opieka nad podopiecznymi i podejmowanie decyzji zapewniających im bezpieczeństwo zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami i regulacjami w tym zakresie.
11. Mając na względzie podstawowe ubezpieczenia uczestników wydarzenia zapewnione przez poszczególne szkoły, organizator nie przewiduje dodatkowego ubezpieczenia.
12. Opiekunowie młodzieży szkolnej proszeni są o posiadanie numeru aktualnej polisy ubezpieczenia uczniów.
13. Ubezpieczenie uczestników Zlotu na czas trwania imprezy.
14. Do dnia 27 czerwca 2025 roku szkoły, które planują udział młodzieży w rajdzie prześlą do organizatora ogólną liczbę grup i jej uczestników, a zgłoszenia dokonają zgodnie z pkt 15.
15. Zgłoszenie uczestnictwa w Zlocie i Grze Terenowej z podaniem imienia i nazwiska uczestnika, należy przesłać w terminie do 5 września 2025 roku, zgodnie z kartą zgłoszenia (załącznik nr 3 do regulaminu).
16. Korespondencję należy kierować:
 - pisemnie na adres: Urząd Gminy Raba Wyżna, 34-721 Raba Wyżna 41 z dopiskiem: „II Fieldorfiada”,
 - elektronicznie na adres: e-mail pawelwojdyła0@gmail.com

17. Dodatkowe informacje związane ze Złotem i Grami Terenowymi można uzyskać pod tel.:

- 606 263 916 Maria Fróg,
- 500 822 082 Jan Dudor,
- 666 946 444 Mieczysław Kurek,
- 880 288 662 Paweł Wojdyła,
- 798 587 518 Adam Sawina – konsultacja merytoryczna.

Załączniki 3:

1. Zarys historyczny.
2. Mapa-szkic miejsca wydarzenia.
3. Karta zgłoszenia.

HONOROWY PRZEWODNICZĄCY
KOMITETU ORGANIZACYJNEGO

Adam SAWINA

KOMANDOR RAJDU

płk SG rez. Mieczysław KUREK
Zastępca Wójta

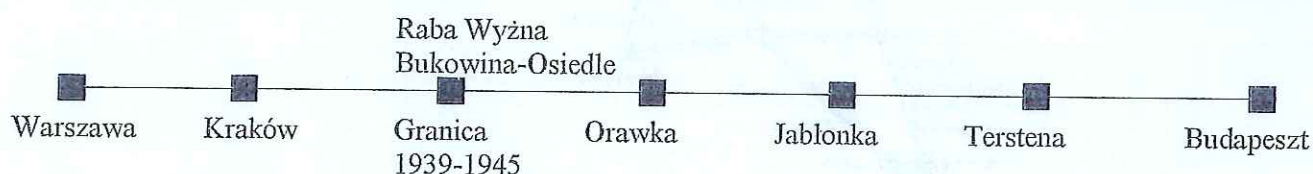
PRZEWODNICZĄCA
KOMITETU ORGANIZACYJNEGO

Anna PIASKOWY
Dyrektorka Gminnego Ośrodka Kultury

FIELDORFIADA – 2025

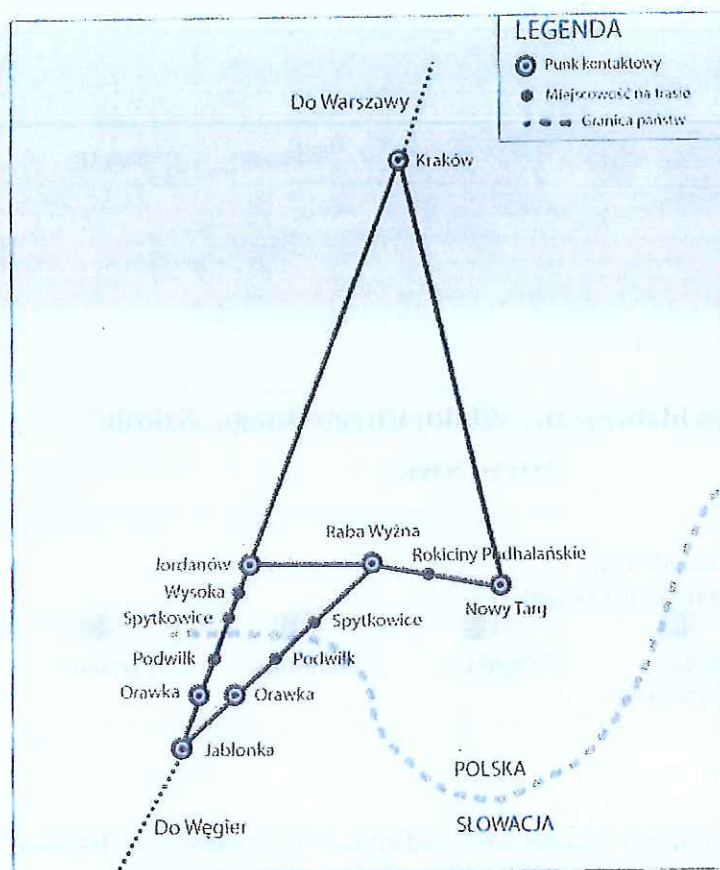

Krótki rys historyczny szlaku Kurierskiego „Szkola” 1939-1944

Sprawnościowo - konspiracyjna gra terenowa odbywać się będzie w Dolinie Górnej Raby, paśmie Orawsko - Podhalańskim w Beskidzie Zachodnim, 300 letnim pograniczu Polsko - Węgierskim, granica państwa Słowackiego z Generalną Gubernią w okresie okupacji niemieckiej. Jest to obszar niezwykle, jedyny mający wyjątkowo zachwycające zakątki, urzekające miejsca owiane legendami o zbójnikach, zapadniętej karczmie i kościółku oraz przygodach rycerzy Króla Jana III Sobieskiego przemierzających ówczesną puszcę w wyprawie Wiedeńskiej. Obecnie wspomniany rejon wyróżnia się urokliwymi lasami i parowami, zielonymi polanami z pięknymi widokami na Babią Górę i Tatry. Tu biorą początek życiodajne wody znanych rzek Raby, Skawy i Czarnej Orawy.

Po klęsce wrześniowej 1939r. W narodzie Polskim zrodził się bunt przeciwko niemieckiemu agresorowi i jego zbrodnictwom. Powstaje ruch oporu, rodzą się liczne organizacje konspiracyjne jak Związek Walki Zbrojnej, Armia Krajowa. Na emigracji działa Rząd Rzeczypospolitej a w okupowanym kraju działa Polskie Państwo Podziemne, konspiracja wojskowa i cywilna. Na potrzeby sprawnej łączności operacyjno-technicznej konspiracyjnego Państwa Podziemnego z Rządem Polskim na obczyźnie zbudowano struktury łączności w których ludzie odgrywali główną rolę. Byli to przewodnicy, kurierzy, emisariusze i osoby udostępniające swoje gospodarstwa na punkty kontaktowe. Sieć „Szlaków Kurierskich” swym łańcuchem pokrywała całe tereny Polski Południowej zajmowanej przez Generalne Gubernatorstwo (1934-1945) graniczące z Republiką Słowacką, Węgrami i Rumunią. Wśród tras kurierskich biegnących przez Podkarpacie, Sądecczyznę Pieniny, Spisz, Tatry, Orawę wyróżniał się bezpieczeństwem i ruchliwością Szlak Kurierski „Szkola” biegnący z Warszawy, Krakowa przez Chabówkę, Rabę Wyżną, Jablonkę po stronie Słowackiej, Trstene do Budapesztu. Wspomniany Szlak o nazwie „Szkola” został zorganizowany na bazie

Trasa
sztafetowa
„Szkoła”
VII 1940–1944

przetartych ścieżek uczęszczanych przez okolicznych przemytników przerzucających przez granicę m.in. tytoń, sól, zwierzęta hodowlane.

Nazwę Szlaku „Szkoła” przyjęto od głównych osób pracujących na tym szlaku będących absolwentami szkoły średniej im. Seweryna Goszczyńskiego w Nowym Targu: Maria Pajerska, Stanisław Jakubiec, Józef Smutek oraz innych osób będących nauczycielami jak: Alojzy Smutek, Antoni Grelak. Szlak „Szkoła” był jedną z tras sztafetowych łączności zagranicznej Komendy Głównej Związku Walki Zbrojnej Armii Krajowej (ZWZ/AK). Kilka takich tras prowadziło z Warszawy do Budapesztu gdzie funkcjonowała polska placówka – Baza „Romek”. Każda z nich przekraczała polską granicę południową, określaną przez Komendę Główną ZWZ/AK mianem odcinka „Południe: z podziałem na pod odcinki. Na pod odcinku „Teresa” uruchomiona została trasa o kryptonimie „Szkoła”. Już od Listopada 1939r. Mieszkańcy Raby Wyżnej Jan Rapacz wraz ze swoim małoletnim synem Józefem zaczął przeprowadzać z Raby Wyżnej przez granicę do Harkabuza lub Bukowiny-Osiedle a nawet Podwilka polskich żołnierzy pragnących przez Węgry dostać się do armii polskiej powstającej we Francji. Na początku 1940. Maria Pajerska ps. „Marynka” zamieszkała w Nowym Targu, kierowniczką pod odcinka „Teresa” zaprzysiężyła mieszkańców Raby Wyżnej Jana Rapacza ps. „Jan” i Stanisława Jakuba, ps. „Mocny” zawodowego podchorążego na Szlaku „Szkoła”. Od strony Słowackiej na szlaku pracowali: Antoni Grelak (Polak) pracujący w szkole Ludowej w miejscowości Mociar oraz Erwin Pass student prawa UJ. W początkowej fazie organizacja trasy „Szkoła” przedstawiała się następująco: cała droga podzielona była na cztery odcinki: Pierwszy odcinek z Warszawy przez Kraków do stacji w Rabie Wyżnej. Drugi odcinek z Raby Wyżnej przez granicę polsko-słowacką do Jabłonki, na skraj wsi gdzie u rolnika Józefa Smutka mieścił się punkt kontaktowy i trzy podpunkty u Alojzego Smutka, Joanny Paśsiowej matki Erwina Paśsia oraz w domu Antoniego Grelaka. Trzeci odcinek trasy prowadził z Jabłonki do

punktu kontrolnego w Tomaszowcach, skąd czwarty odcinek prowadził przez granicę słowacko-węgierską do bazy „Romek” w Budapeszcie. Poczta ta trasą docierała z Warszawy do Bazy w Budapeszcie w ciągu trzech dni. W związku z licznymi aresztowaniami jakie miały miejsce w dniu 19 IV 1941r, na terenie Komendy Obszaru Krakowskiego w tym zastępcę kierownbika tras łączności z zagranicą „Południe” Józefa Prusa, ps. „Adolf” Marię Pajerską, ps. „Hanka”, „Marynka” pracujących na odcinku „Teresa” zastąpił Tadeusz Wesołowski, ps” Władysław”. Dla zachowania bezpieczeństwa kurierzy Jan Rapacz, ps.” Jan” i Stanisław Jakubiec, ps. „Mocny” zostali zdjęci z trasy z propozycją zamieszkania poza obszarem Raby Wyżnej. Obaj nawiązali przedwcześnie kontakty z rodzinami w Rabie Wyżnej co stało się powodem ich aresztowania, pierwszego 22 VIII 1941r. Drugiego w październiku 1941r. Obaj aresztowani przebywali przez rok w Krakowie w więzieniu na Montelupich, gdzie przeszli ciężkie badania a następnie zostali przewiezieni do niemieckiego obozu zagłady Auschwitz w Oświęcimiu i tam zgładzeni. Również Franciszek Jamróz , gajowy z Raby Wyżnej będący jednym z pierwszych przewodników wspomnianego szlaku został aresztowany i zamęczony w tym obozie. W połowie 1943 r. odbudowany został szlak Kurierski „Szkola” przez Rabę Wyżną. Funkcję przewodnika na stronę słowacką pełnił syn Jana Rapacza ps. „Jan” - Józef, ps. „Romek” Kurierem tego docinka został Jędrzejowski który korzystał z punktu kontaktowego u Wincentego Rapacza na roli Bogdałówka z kolei Leopold Kwiatkowski , ps. „Tpomek”, „Bela”, „Szostak”, „Andrzej”, „Lis”. Jako wojskowy podlegał bazie wojskowej zwanej „Romek”, potem „Liść” lub „Pestka”. W roku 1942 jako jeden z ogólnopolskich asów łączności zagranicznej, uaktywnił trasę sztafetową „Szkola” na pod odcinkach Raba Wyżna – Podsarnie – Podwilk – Orawka – Jabłonka, Kwiatkowski za punkt wziął Rabę Wyżną , opierając jeden z głównych punktów kontaktowych na gospodarstwie swojej ciotki Katarzyny Kwiatkowskiej , drugi w Chabówce u Józefa Kowalczego koło wiaduktu zakopianki, kolejny w willi „Sabina” w Orawce u rodziny Obyrtaczów. Starania Kwiatkowskiego o odbudowę sztafety „Szkola” korzystały z wyjątkowej organizacji i poparcia tak po polskiej jak i po słowackiej stronie. Wielkie zasługi oddał mu sam szef łączności z krajem przy Budapesztańskiej placówce Wacław Felczak, ps. „Madziar”. Na Szlaku „Szkola” z Leopoldem Kwiatkowskim i Wacławem Felczakiem współpracował Constantin Regamey, ps. „Drogowski”, „Klon” to orientalista, językoznawca, kompozytor i krytyk muzyczny, działacz konspiracyjny, posiadacz obywatelstwa szwajcarskiego, współpracownik Delegatury Rządu Polskiego na Kraj. „Drogowski” był jednym z najodważniejszych, najpewniejszych kurierów, odbierających w Rabie Wyżnej przesłane przesyłki z Budapesztu, a później z Londynu i dostarczał je do Warszawy. Po wybuchu powstania warszawskiego W. Felczak utracił częściowo kontakt z Delegaturą Rządu i Dowództwem AK w Warszawie. To też jego przystankiem, jak i Leopolda Kwiatkowskiego stał się dworek Róży Zduń w Sieniawie. Z wnukiem Róży pchor. Janem Głowińskim ps. „Czech”, który był dowódcą II drużyny w 2. plutonie I kampanii dowodzonej przez por. Tadeusza Kosmowskiego ps. „Łasa”, w dniu 20 września 1944 r. przedostali się w Gorce do 4 batalionu 1 punktu strzelców Podhalańskich 17 kpm. Obaj bohaterowie lat okupacji hitlerowskiej po wyjściu z lasu kontynuowali działalność konspiracyjną dopóki to było możliwe. Bardzo istotną rolę na Szlaku Kurierskim „Szkola” odegrały zabudowania dwóch gajówek w Rabie Wyżnej. Jednej znajdującej się nad Kobylarką zamieszkałej przez rodzinę Franciszka Jamroza (ur.23.05.1902), która od października 1939 r. do 12.11.1942 r. t.j. momentu aresztowania przez gestapo Franciszka Jamroza pełniącego funkcję gajowego stanowiła punkt kontaktowo-przerzutowy dla kurierów, emisariuszy wspomnianego szlaku. Gajowy Franek współpracował z tajną piątką konspiracyjną działającą na terenie Rabskiego Dworu. Niemcy dokonali spalenia zabudowań gajówki, a Franciszka Jamroza więźnia niemieckiego obozu koncentracyjnego Auschwitz w Oświęcimiu bestialsko zamordowali. Franek pozostawił w Rabie Wyżnej żonę i trójkę małoletnich dzieci. Druga

znajdująca się w odległości kilku metrów od granicy słowackiej na polanie leśnej nad Trzema Kamieniami przy styku granic wiosek orawskich po stronie słowackiej Harkabuza i Bukowiny-Osiedle. Gajówkę zajmował Franciszek Łukaszka z rodziną, którego już 3 września 1939 r. wraz z blisko setką rabiniańskich mężczyzn, żołnierze austriaccy i niemieccy zabrali na sześć miesięcy do przymusowych robót w niewoli. Po powrocie z niewoli w kwietniu 1940r. Nadal mieszkał w gajówce pełniąc służbę gajowego na terenie lasów dworskich, rabowanych przez niemieckiego okupanta. Najlepiej rolę gajówki jaką spełniała w okresie okupacji przedstawiają słowa córki Łukaszk, Janiny Sikory (l. 81):

Gajówka
Franciszka
Łukaszk
ps. Ferdek.
Ważny punkt
kontaktowy
na trasie
kurierskiej
„Szkoła”.

“Przez naszą gajówkę też przechodził szlak kurierski, a tak naprawdę to gajówka była przystanią dla wszystkich jak karczma. Zatrzymywali się w niej m. in. przewodnicy: Stanisław Jakubiec, Jan Rapacz i jego syn Józef Rapacz, Józef Macioł, Józef Smutek z Jabłonki. Często do izby wstępowały patrole niemieckiej straży granicznej, rzadziej słowackie. W różnych okresach stałymi „gośćmi” byli partyzanci polscy, później także radzieccy. Zdarzały się nawet nieproszone naloty i rewizje gestapo. To były dla nas trudne czasy, nawet pies „Baca” przy budzie nie zaznał spokoju, ale był za to dobrym sygnałem ostrzegawczym, bo jak nadchodzili ci wrogo nastawieni do tych, co już byli w chałupie, to ci z chałupy chowali się w stodole. Jak my to wszystko przeżyli, to tylko sam Pan Bóg wie, ile najedliśmy się strachu. Działania służby kurierskiej miały ogromne znaczenie dla istnienia konspiracji i przekazu wiadomości oraz przepływów ludzi na terenach okupowanych.

Po terenach na których odbywać się będzie opisana w regulaminie gra sprawnościowo-konspiracyjna, w okresie okupacji niemieckiej 1939 – 1944 przemieszczali się m.in:

- 18 letni Antoś Jurczak, harcerz z Orawki, wyprowadza drużynę KOP z kotła wrogiej armii niemieckiej,
- Gajowy Franciszek Jamróz, przejmuje po stronie słowackiej od przewodnika Erwina Paśsia z Jabłonki kurierki Marię Sierocką ps. „Mucha” i Eugenię Litwinow ps. „Jasiek”, niosące stację nadawczą z Budapesztu do Krakowa,
- Przewodnicy Jan Rapacz ps. „Jan” z synem Józefem Rapaczem ps. „Romek” przejmują w dolnej Bukowinie-Osiedlu od przewodników z Jabłonki emisariusza Emila Augusta Fieldorfa ps. „Nil” i przeprowadzają przez granicę oraz eskortują do Krakowa
- Przewodnicy Stanisław Jakubiec ps. „Mocny” z Andrzejem Talagą ps. „Jarduś” przeprowadzają emisariusza ppłk. Kazimierza Iranika - Osmeckiego ps. „Antoni”.

- Jan Głowiński ps. „Czech” z emisariuszem Wacławem Felczakiem ps. „Madziar” i kurierem Leopoldem Kwiatkowskim ps. „Tomek”, „Andrzej”, „Cis” kilkakrotnie przekraczają granicę udając się na punkt kontaktowy do Orawki do willi „Sabina”
- Grupy i osoby cywilne z przewodnikami lub bez

ADAM SAWINA

KARTA ZGŁOSZENIOWA
RAJDU II FELDORFIADY – PRZEZ ZIELONĄ GRANICĘ,
ZŁOT SZLAKIEM KURIERSKIM „SZKOŁA”
11 września 2025 r.

Numer drużyny
 nadaje organizator

Organizacja zgłaszająca
 pełna nazwa i adres

LP	Imię Nazwisko	Klasa	Szkoła	Miejscowość
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych przez organizatora rajdu dla potrzeb niezbędnych do realizacji rajdu RAJDU II FELDORFIADY – PRZEZ ZIELONĄ GRANICĘ, ZŁOT SZLAKIEM KURIERSKIM „SZKOŁA” (zgodnie z ustawą z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych (Dz. Ustaw z 2018, poz. 1000) oraz zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (RODO). Udział w wydarzeniu jest równoznaczny z udzieleniem nieodpłatnej zgody na wykorzystanie wizerunku utrwalonego w trakcie i po wydarzeniu.

.....
 Miejscowość i data, pieczęćka instytucji, podpis Opiekuna Drużyny zgłaszającej

**RAJDU-GRY SPRAWNOŚCIOWO-KONSPIRACYJNEJ
„II FELDORFIADA” – PRZEZ ZIELONĄ GRANICĘ
ZŁOT SZLAKIEM KURIERSKIM „SZKOŁA”**

